

УДК 007:304:070

В. О. Садівничий, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, Сумський державний університет, м. Суми

ВИДАННЯ МЕДИКО-САНИТАРНИХ БЮРО ГУБЕРНІЙ ЯК ТИП СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ПРЕСИ

Аналізуються спеціалізовані продовжувані видання медико-санітарних бюро, що в XIX — на початку XX ст. виходили друком у 9 губерніях Наддніпрянської України. Вивчаються «Бюлетни...», «Ведомости...», «Обзоры...», «Сведения...» та «Хроники...» — їх функціональні, проблемно-тематичні й аудиторні атрибути. Описано 33 такі видання. З'ясовано, що їх виникненню сприяли проведення санітарно-просвітницької роботи та протиепідемічних заходів, а також наявність продуктивних сил. Висвітлено роль редакторів та авторів у формуванні науково-популярного й науково-просвітницького контенту. Окремо проаналізовано проблематику цих видань, з'ясовано їхню тематичну багатогалузевість.

Ключові слова: *типологія, продовжуване видання, тема, наукова комунікація, медицина.*

В. А. Садовничий, кандидат наук по социальным коммуникациям, доцент, Сумской государственной университет, г. Сумы

ИЗДАНИЯ МЕДИКО-САНИТАРНЫХ БЮРО ГУБЕРНИИ КАК ТИП СПЕЦИАЛИЗИРОВАННОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПРЕССЫ

Анализируются специализированные продолжающиеся издания медико-санитарных бюро, которые в XIX — начале XX вв. издавались в 9 губерниях Надднепровской Украины. Изучаются «Бюллетени...», «Ведомости...», «Обзоры...», «Сведения...» и «Хроники...» — их функциональные, проблемно-тематические и аудиторные атрибуты. Описаны 33 такие издания. Выяснено, что их возникновению способствовали проведение санитарно-просветительской работы и противоэпидемических мероприятий, а также наличие производительных сил. Освещена роль редакторов и авторов в формировании научно-популярного и научно-просветительского контента. Отдельно проанализирована проблематика этих изданий, выяснена их тематическая отраслевая широта.

Ключевые слова: *типология, продолжающееся издание, тема, научная коммуникация, медицина.*

V. O. Sadvynychyi, Candidate of Sciences in Social Communications, Sumy State University, Sumy

PUBLICATIONS OF PROVINCE HEALTH BUREAUS AS A TYPE OF SPECIALIZED MEDICAL PRESS

Specialized continued editions of Health Bureaus are analyzed, which were published in 9 regions of Dnieper Ukraine in 19th — early 20th centuries. The author examines the functional, subject and audience attributes of the «Bulletins of ...», «Sheets...», «Reviews...», «Data...» and «Chronicles of ...». The article considers 33 publications of such kind. It has been found that their occurrence facilitated health education and anti-epidemic measures and the availability of productive forces. It highlights the role of editors and authors in the formation of scientific and popular scientific and educational content. The author has analyzed in particular terms of reference of these publications and explored their thematic breadth.

Key words: *typology, continued edition, theme, scientific communication, medicine.*

Актуальність зумовлена браком досліджень головних типоформуючих ознак спеціалізованих медичних продовжуваних видань, які із середини ХІХ — на початку ХХ ст. друкувалися на території Українських земель, що входили до складу Російської імперії, а також використанням досвіду видавців минулого для вирішення сучасних проблем соціальної комунікації.

Вивченню типології газетно-журнальних видань, електронних медіа й журналістики загалом присвячено окремі дисертаційні дослідження, монографічні розвідки, навчальні й навчально-методичні праці, наукові статті. Основні матеріали, в яких порушується чи вирішується означена проблема, можна поділити на кілька груп:

- 1) загальнотеоретичні питання типології журналів (О. Акопов, О. Алексєєв, Є. Ахмадулін, С. Виноградова, О. Воронова, О. Грабельников, М. Дзя-лошинська, О. Западов, М. Кірсанова, Є. Корнілов, Г. Мельник, І. Недо-питанський, Р. Овсєян, М. Пріор-Міллер, М. Рєсєянська, Т. Семєстяга, Т. Смирнова, М. Тимошик, В. Шевченко, М. Шкондін, І. Шостак, С. Штефан, ін.);
- 2) розвідки з історії та сучасного стану друкованих носіїв медичної інформації і медичної наукової комунікації (Н. Артамонова, С. Багдасар'ян, Ю. Вуль, Л. Карташова, В. Коропов, М. Левіт, Ю. Лісїцина, О. Мінцер, І. Мілютіна, С. Рудик, А. Уваренко, В. Фролов та ін.);
- 3) праці, в яких згадується ветеринарна газетно-журнальна преса (С. Аранчій, В. Вакулик, С. Джупина, А. Душан, В. Ігнатієнко, І. Михайлин, С. Руда, М. Стегней, Є. Степанович та ін.);
- 4) бібліографічні каталоги та покажчики ретроспективного змісту.

В опрацьованих джерелах висвітлено питання типології газетно-журнальної періодики загалом, окремі згадки стосуються й спеціальних медичних часописів, однак немає даних про «Хроніки...» та «Сведения...». Тому в журналістикознавстві відсутні типологічна схема спеціалізованих медичних видань і їхнє місце в інформаційному просторі України.

Мета статті — проаналізувати продовжувані видання медико-санітар-них бюро як спеціалізовану періодику, що в ХІХ — на початку ХХ ст. виходила друком у 9 губерніях Наддніпрянської України. Вивчаються «Бюлетни...», «Ведомости...», «Обзоры...», «Сведения...» та «Хроніки...», їх функціональні, проблемно-тематичні й аудиторні атрибути, що дозволить виявити типологічні особливості як формотворчу ознаку. Хронологічні межі дослідження охоплюють період від появи першого такого часопису в підросійській Україні (1889 р.) до 1917 р., коли їх видання припинилось.

Виклад основного матеріалу дослідження. Усі видання, «залежно від їхнього змісту», ще на початку ХХ ст. книгознавець, укладач однієї з перших спеціалізованих праць «Библиография русской периодической печати 1703–1900 гг. (материалы для истории русской журналистики)» М. М. Лісовський розподілив за такою схемою: «Видання енциклопедичні:

А) Видання політичні, суспільні й літературні — 1) журнали, 2) газети, 3) ілюстровані й художні видання, 4) сатиричні та гумористичні видання, 5) видання для дітей, 6) видання для народу;

Б) Видання офіційні й інформаційні — 1) урядові, 2) громадські (міські, земські та ін.), 3) приватні (листки оголошень та ін.). Видання учені та науково-практичні:

В) Видання вчені та науково-практичні різного змісту (за різноманітними знаннями)...

Г) Видання переважно гуманітарні — 1) богослов'я та філософія, 2) політична економія, комерція і правознавство, 3) історія, філологія і бібліографія, 4) географія, етнографія та статистика, 5) мистецтво, 6) виховання.

Д) Видання переважно з природничих і фізико-математичних знань, з їхніми прикладними — 1) природознавство і фізико-математичні науки, 2) будівельна справа, технологія та ремесла, 3) сільське господарство і лісництво, 4) медицина й ветеринарія, 5) військова і морська справа, 6) спорт» [4, с. Х].

Загалом у журналістикознавстві проблема характеристики періодичних, продовжуваних і серійних видань за різними одиничними

ознаками, які б мали складатися в певну цілісну систему, не є новою. І саме «час, коли починали друкувати бібліографічні огляди й описи періодичних видань» [2, с. 12] О. Кажикін визначає як перший етап у процесі застосування системних уявлень про друковану журналістику й здійснення безпосередньо типологічного аналізу.

Однозначні підходи щодо визначення головних типоформуючих ознак як газетних, так і журнальних видань не існує. Первинними О. Акопов вважає видавничий орган, читацьку групу, завдання і програму видання, вторинними — авторський склад, внутрішню структуру, жанри, оформлення. Ознаки третього рівня — періодичність, обсяг, тираж [1]. На думку С. Виноградової та Г. Мельник, типологічні характеристики друкованого ЗМІ визначаються «комплексом ознак: передусім спрямованістю, змістом і метою видання, читацькою аудиторією, її запитамі та потенційними можливостями, періодичністю, традиціями, суб'єктивними якостями керівника, організацією роботи й навіть станом техніки» [5, с. 159]. Головною типоформуючою ознакою «читацьку аудиторію» [7] називає В. Тулупов. Вивчаючи специфіку преси як типу комунікативної діяльності, М. Шкондін «суттєвими ознаками ЗМІ» називає: особливості аудиторії, тип інформації, цільове призначення [6, с. 162–189].

У документознавстві типоформуючими ознаками визначають видавця, мету, завдання, цільову аудиторію. Саме вони в «різній послідовності свого впливу і створюють тип видання... Тісно між собою пов'язані, але кожна з них може бути первісною під час формування типу» [3, с. 35], — зазначає М. Кірсанова.

Розглянемо систему головних типологічних ознак і визначимо місце в ній аналізованих видань.

Згідно з нашими підрахунками, які базуються на картотеках провідних українських і російських бібліотек, Центрального державного історичного архіву України та зафіксованих даних наукових і бібліографічних джерел, у 9 губерніях підросійської України виходило друком понад 180 спеціалізованих періодичних, серіальних і продовжуваних видань. Об'єкт нашого наукового аналізу є «Бюлетни...», «Ведомости...», «Обзоры...», «Сведения...» та «Хроники...», яких ми налічуємо 33. За сферою розповсюдження — регіональні та місцеві. Переважна більшість (19) належить до регіональних, тобто вони подавали інформацію про всю губернію і мали таку саму сферу поширення. В Одесі, Миргороді, Севастополі, Сімферополі, Харкові, Херсоні та Ялті виходили друком місцеві видання — усього 14.

Відповідно до схеми М. М. Лісовського, вони належать до офіційних, інформаційних, громадських, видань науково-практичних з питань медицини.

Тематично всі без винятку багатогалузеві — висвітлювали питання клінічної, профілактичної, суспільної, підліткової, теоретичної, практичної та доказової медицини.

За формою і матеріальною конструкцією — журнального типу. За періодичністю виходу: місячники — 25, двотижневики — 4, тижневики — 4. Щотижня видавалися «Бюллетні...» медико-санітарних бюро про поширення епідемічних хвороб.

Виникнення цієї періодики зумовлене кількома чинниками: спалахи інфекційних хвороб у світі та Російській імперії, зокрема пандемії чуми, пік шостої з яких припав на 1892 р.; необхідність санітарно-просвітницької роботи в боротьбі з епідемічними хворобами; посилення науково-медичної комунікації для збереження та передачі даних про хвороби, методи лікування і профілактики; розвиток господарств, поява професійних читачів, які потребували фахової інформації для подальшого промислово-економічного розвитку; наявність продуктивних сил, тобто науковців і практиків, котрі розуміли важливість друкованого слова для розвитку галузі.

Засновниками чи видавцями були губернські та земські управи, губернські земські санітарні управління, санітарні й лікарсько-санітарні бюро відділень народного здоров'я міських управлінь, санітарні відділення земств та міських управ, повітові земства, міські санітарні станції, міські громадські управління.

Підписували до друку ці видання, тобто відігравали роль редакторів, посадові особи губернського, земського, повітового, міського рівнів. Переважна більшість із них — звичайні представники галузі, котрі щодня виконували професійний медичний обов'язок, а ще знаходили час для збору інформації із лікарських дільниць, упорядкування її та редагування текстів. Завдяки таким особистостям і відбулось становлення української журналістики. Серед редакторів були й особи, які здійснили значний внесок у розвиток наукової та практичної медицини.

Один із них — професор Ірінарх Поліхронійович Скворцов (1847–1921) — лікар, епідеміолог, гігієніст, професор Харківського (1885–1906) та Київського (1906–1921) університетів, автор понад 150 наукових праць. Досліджував гістологію, кліматолікування, фізико-хімічні умови життя, гігієну, астрономію в застосуванні до медицини тощо. У 1909 р. номінувався на Нобелівську премію по фі-

зіології та медицині. Із початку заснування (1907) і до 1910 р. редагував «Врачебно-санитарную хронику Киевской губернии». Окрім викладання в університеті, завідував лікарсько-санітарним бюро Київського губернського земського управління.

У редакційній статті першого номера він зазначав, що видання — це «щомісячний звіт про стан земської медицини в Київській губернії» (1907. — № 1. — С. 94). І. П. Скворцов також розробив і програму часопису, яка передбачала публікацію урядових розпоряджень та офіційних відомостей у лікарській і санітарній галузях; розпоряджень і повідомлень Київського губернського земства, комітету, лікарсько-санітарної комісії, губернської управи, лікарських з'їздів і лікарсько-санітарного бюро з організації персоналу та лікувальних закладів; статей і записок щодо земської лікарсько-санітарної справи та санітарного стану Київської губернії, зокрема відповіді лікарів, відряджених для місцевих досліджень у разі значних проявів тієї чи іншої повальної хвороби; відомостей з лікарсько-санітарної справи в інших губерніях.

Учнями в науці й послідовниками І. П. Скворцова стали професори П. М. Лашенков та В. В. Фавр, котрі в різний час редагували «Сведения о врачебно-санитарной организации и эпидемических заболеваниях г. Харькова».

За часом виходу — ще одна типоформуюча характеристика — найпершою в медіа-просторі була заснована «Врачебно-санитарная хроника Черниговской губернии» (1889). Однак у 1893 р. видання припинили друкувати і відновили вже в 1916 р. У 1892 р. створена «Врачебная хроника Херсонской губернии», яка видавалася до червня 1915 р. Щоправда, впродовж 1906–1908 рр. була перерва у виході її друком.

Видання складалося з офіційної та практичної частин, інформаційних повідомлень, листів до редакції, відомостей про вшанування лікарів, оголошень, некрологів. Постійними були рубрики «Різноманітні лікарські нотатки» та «Земсько-медична хроніка». В офіційній частині подавалися документи Медичного департаменту та Херсонської губернії з питань медицини. Практична частина — це матеріали науково-популярної тематики: В. Гондзикович — «Епідемія висипного тифу в с. Губівка»; М. Левонтін — «Результати обстеження питних джерел Одеського повіту»; М. Тезяков — «Матеріали про травматичні пошкодження, які трапляються в працівників від роботи із сільськогосподарськими машинами та знаряддями»; С. Равницький — «До питання про забезпечення лікувальних уста-

нов прислугою»; О. Юцевич — «Про сонячний нагрів грязі одеських лиманів»; Г. Назаретов — «Епідемія натуральної віспи в містечку Злинка Єлисаветградського повіту»; П. Волохов — «До терапії коклюшу»; М. Ментов — «Досвід подвірного віспощення» та ін. Окремі матеріали подано з ілюстраціями.

Цільова аудиторія проаналізованої преси не була широкою — зацікавлені особи: лікарі та фельдшери, університетські викладачі, губернські й земські чиновники, члени місцевого самоврядування та ін. Певні матеріали, особливо санітарно-профілактичної тематики, передбачалося для широкого кола читачів.

Головна функція — донесення професійної інформації для задоволення потреб своєї цільової аудиторії. Саме функцією визначається предметно-тематичне спрямування — подавати утилітарну, професійну інформацію, а саме: циркулярні повідомлення Медичного департаменту Міністерства внутрішніх справ, офіційні повідомлення та розпорядження губернської земської управи, журнали та протоколи різних засідань і нарад, звіти про наукові відрядження лікарів, діагностичні дослідження, форми різноманітних звітів, зміни в складі земського медичного персоналу, досвід роботи медично-санітарних служб за кордоном, журнали засідань ветеринарних рад, огляд земської медичної преси, передруки з російської й іноземної періодики, гігієна праці, побут і освіта лікарів та їхніх помічників, відомості про сиріт та покинутих дітей, які виховувалися на кошти земського самоврядування, діяльність Пастерівських станцій, улаштування ясел-притулків, організації лікувальної й санітарної допомоги біженцям, робота шкільних лікарів та ін.

Основа видань — таблиці, в яких подавалися різноманітні відомості: місячні дані про діяльність лікувальних закладів (за розділами: міські лікарні і лікарські дільниці, стаціонарні лікарні, акушерська допомога, кількість операцій, амбуланти); про заразні захворювання («Короткий огляд епідемічних хвороб у губернії»); статистика діяльності лікарсько-санітарного бюро щодо лікарської та санітарної частин; витрати на ліки, перев'язувальні засоби, інструменти, віспаний детрит і лікувальні сироватки.

У таблицях «Врачебно-санитарной хроники г. Симферополя» подавалися: «Звіт міської санітарної лабораторії за [вказувався період]», «Звіт про діяльність міської санітарної організації за...», «Інфекційна захворюваність по м. Сімферопіль за реєстраційними картками, що надійшли до санітарного бюро за ...», «Діяльність лікарень», «Діяльність амбулаторій», «Діяльність пологових притулків»,

«Звіт про діяльність міської безоплатної амбулаторії імені лікаря Аренда», «Рух хворих у міській заразній лікарні за...», «Народилися в місті за ...», «Відомості про померлих у місті за...», «Відомості про діяльність міської ветеринарної амбулаторії за...» та ін. Так, міською санітарною лабораторією в січні 1913 р. проведено 140 санітарних аналізів. Досліджувалися: коров'ячі молоко, масло, вода водогінна, сир голландський та ін.

Серед постійних звітів «Сведений о врачебно-санитарной организации и эпидемических заболеваниях г. Одессы» — діяльність бактеріологічного інституту за попередні роки та щомісячна робота міської дезінфекційної камери, а також міських лікарів для бідних, земського ветеринарного лікаря, по відділеннях Одеської міської лікарні та ін.

На сторінках «Врачебносанитарной хроники Екатеринославской губернии» значна увага приділялася забезпеченню умов праці та життя: «До питання про житло робочих на рудниках Донецького басейну» — І. Лященко, «До питання про санітарні умови помешкань гірників Донецького району» — В. Станіславський, «До питання про житлові умови гірників Донецького р-ну» — Вартмінський, «Житло робочих Каменського та Орловського рудників Олексіївського гірничопромислового товариства» — Л. Лапшин.

У «Сведениях о деятельности городской врачебносанитарной организации по г. Херсону» до відома громадян доводили результати різноманітних лабораторних обстежень. Зокрема, в січні 1904 р. виявлено і вилучено з продажу 8 фунтів зіпсованих сала, 6 пудів солонини, 19 фунтів ковбаси. Із обстежених упродовж 1904 р. на базарах і в магазинах пряників, халви, цукерок, тістечок, дитячих цукрових іграшок, великодніх прикрас виявлено 40,3 % недоброякісних. Кам'яновугільних домішок найбільше виявлено у фарбі для яєць — 100 %, далі — великодні прикраси — 59 %, цукерки — 23,9 %, пряники — 22,7 % з перевірених.

Через «Врачебносанитарный обзор Полтавского губернского земства» санітарне бюро доводило «до відома товаришів, що статті з медикосанітарних питань українською мовою завжди знайдуть широку гостину на сторінках Полтавського лікарсько-санітарного огляду» (1917. — № 1–5).

Серед надрукованого у «Врачебно-санитарной хронике Подольской губернии» — опис лікарні в м. Браїлів, побудованої з ініціативи родини Раллі. Розміщувався заклад у трьох окремих корпусах. У першому — інфекційне та терапевтичне відділення, в друго-

му — хірургічне та пологове, у третьому — шпиталь для поранених вояків, утримуваних на кошти Всеросійського Земського Союзу. При лікарні побудовані квартири для двох лікарів та шести фельдшерів. Вона мала свою пральню, конюшню на вісім стійл, каретний і дров'яний сараї, яму для зберігання льоду та морг. Забезпечувалася електроенергією й водопостачанням, опалювалася голландськими печами (1914. — № 5).

Авторський склад цих видань — земські лікарі, переважно санітарні, які подавали статистичні й узагальнені відомості, ділилися досвідом, описували нові методи лікування тощо. Були серед авторів і особистості, котрих прийнято називати знаковими: доктори наук, професори, голови різноманітних установ, політичні діячі. Із-поміж них: В. Удовенко, О. Корчак-Чепурківський, М. Уваров, М. Тезяков, М. Хворостинський та ін.

На основі аналізу тематичного змісту спеціалізованих медичних продовжуваних видань та базуючись на теоретичних визначеннях понять, можна дійти **висновку**, що публікації на їхніх сторінках дозволяли фахівцям галузі приймати рішення, підвищувати професійний рівень. Тому саме предметно-тематичне спрямування є одним з базових типоформуючих критеріїв «Хроник...» та «Сведений...» як спеціалізованих професійних видань.

Подальші дослідження пов'язані зі зверненням до головних типоформуючих ознак спеціалізованої преси.

Список використаних джерел

1. Акопов А. И. Методика типологического исследования периодических изданий: на примере специализированных журналов / А. И. Акопов, отв. ред. М. Т. Мезенцев. — Иркутск : ЦК ВЛКСМ Молодая гвардия, 1985. — 96 с.
2. Кажикин А. А. Из истории становления типологического подхода в изучении отечественных периодических изданий / А. А. Кажикин // Акценты: новое в массовой коммуникации. Альманах. — Воронеж, 2003. — Выпуск 7–8 (42–43). — С. 12–15.
3. Кирсанова М. В. Современное делопроизводство : учеб. пособ. / М. В. Кирсанова. — [3-е изд.]. — М. : ИНФРА-М ; Новосибирск : Сибирское соглашение, 2003. — 304 с. (Серия «Высшее образование»).
4. Лисовский Н. М. Предисловие / Н. М. Лисовский // Библиография русской периодической печати 1703–1913 гг. : матер. для истории русской журналистики / сост. и изд. Н. М. Лисовский. — Петроград : Типография Акц. Общ. Тип. Дела, 1915. — 1067 с.
5. Мельник Г. С. Деловая журналистика : учебн. пособ. / Г. С. Мельник, С. М. Виноградова. — СПб. : Питер, 2010. — 304 с. : ил.

6. Шкондин М. В. Системные характеристики периодики / М. В. Шкондин // Средства массовой информации России : учеб. пособ. для студ. вузов / М. И. Алексеева, Л. Д. Болотова, Е. Л. Вартанова и др. ; под ред. Я. Н. Засурского. — М. : Аспект Пресс, 2011. — С. 162–189.
7. Тулупов В. В. Теоретический и практический аспекты типологии печатных периодических изданий [Электронный ресурс] / В. Тулупов // Relga : электронный научнокультурологический журнал. — №8 [153]. — 05.06.2007 // Режим доступа : <http://www.relga.ru/Environ/WebObjects>. — Загл. с экрана.

References

1. Akopov A. I. Metodika tipologicheskogo issledovaniya periodicheskikh izdaniy: na primere spetsializirovannykh zhurnalov / A. I. Akopov, otv. red. M. T. Mezentshev. — Irkutsk : TsK VLKSM Molodaya gvardiya, 1985. — 96 s.
2. Kazhikin A. A. Iz istorii stanovleniya tipologicheskogo podkhoda v izuchenii otechestvennykh periodicheskikh izdaniy / A. A. Kazhikin // Aktsenty: novoye v massovoy kommunikatsii. Almanakh. — Voronezh, 2003. — Vypusk 7–8 (42–43). — S. 12–15.
3. Kirsanova M. V. Sovremennoye deloproizvodstvo : uchebn. posob. / M. V. Kirsanova. — [3-e izd.]. — M. : INFRA-M; Novosibirsk : Sibirskoye soglasheniye, 2003. — 304 s. (Seriya «Vyssheye obrazovaniye»).
4. Lisovskiy N. M. Predisloviye / N. M. Lisovskiy // Bibliografiya russkoy periodicheskoy pechati 1703–1913 gg. : materialy dlya istorii russkoy zhurnalistiki / sost. i izd. N. M. Lisovskiy. — Petrograd : Tipografiya Akts. Obshch. Tip. Dela, 1915. — 1067 s.
5. Melnik G. S. Delovaya zhurnalistika: uchebn. posob. / G. S. Melnik, S. M. Vinogradova. — SPb. : Piter, 2010. — 304 s. : il.
6. Shkondin M. V. Sistemnyye kharakteristiki periodiki // Sredstva massovoy informatsii Rossii : ucheb. posob. dlya studentov vuzov / M. I. Alekseyeva, L. D. Bolotova, E. L. Vartanova i dr. ; pod red. Ya. N. Zasurskogo. — M. : Aspekt Press, 2011. — S. 162–189 s.
7. Tulupov V. V. Teoreticheskiy i prakticheskiy aspekty tipologii pechatnikh periodicheskikh izdaniy [Elektronnyy resurs] / V. Tulupov // Relga : elektronniy nauchno-kulturologicheskiy zhurnal. — №8 [153]. — 05.06.2007 // Rezhim dostupu : <http://www.relga.ru/Environ/WebObjects>. — Zagl. s ekrana.

UDK [007:304:070]

PUBLICATIONS OF PROVINCE HEALTH BUREAUS AS A TYPE OF SPECIALIZED MEDICAL PRESS**Sadivnychyi V. O.**, Candidate of Sciences in Social Communications, Sumy State University, Sumy, vol_sad@ukr.net

The aim of the research is to analyze specialized continued editions of Health Bureaus, which were published in 9 regions of Dnieper Ukraine in 19th — early 20th centuries. The author examines the functional, subject and audience attributes of the «Bulletins of ...», «Sheets...», «Reviews...», «Data...» and «Chronicles of ...», that has enabled to reveal their typological characteristics.

Research Methodology of the study is based on the systematic approach of social communications. The most important rules of the research are the principles of historicism, consistency, comprehensiveness, ideology. The author has applied such methods as logical, biographical, chronological, content analysis, contrastive analysis and the method of archival research.

Results. The article considers 33 publications of the period under investigation which covered the whole territory of Dnieper Ukraine. The founders or publishers ran provincial and rural medical bureaus, branches of the national health of city departments. Thematically, all the editions are diversified and they cover the issues of clinical prevention, social, theoretical, practical and evidence-based medicine.

Scientific novelty. The author tries to make holistic approach to the research, analyzing and evaluating the information; the article suggests the typology analysis, functional characteristics for the determination of the content of the analyzed editions.

Practical significance. The obtained results will contribute to the development of Ukrainian journalism. The study of medical periodicals can be used in the scientific and specialized periodicals in the current context.

Key words: *typology, continued edition, theme, scientific communication, medicine.*

Надійшла до редколегії 30.03.2015 р.